

S Z A K M A I B E S Z Á M O L Ó

az Erkel Ferenc Társaság 2023. évi tevékenységéről, programjairól

2023-ban ismét a **Magyar Kultúra Napja** körüli rendezvények határozták meg az Erkel Ferenc Társaság kulturális missziójának évkezdetét három helyszínen: **Gyulán**, **Debrecenben**, majd **Budapesten**.

A **Budapesti Filharmóniai Társaság** felajánlásaként a Zenekar 170. évadja első hangversenyét alapító karmestere szülővárosában, a **Gyulai Vigadó** elegáns, zsúfolásig telt hangversenytermében adta január 20-án; az eseményt Társaságunk szervezte meg. Az ünnepi műsor igazi apropója idén azonban a Hymnus költemény 200. születésnapja volt, mely a rendszerváltás kezdete óta egyúttal a Magyar Kultúra Napja is. Az est folyamán Kölcsey két költeményének előadásában **Bartus Gyula** Jászai Mari-díjas színművész működött közre, a hegedű szólista **Ábrahám Márta**, az est dirigense **Dénes István** Liszt-díjas karmester, a rendezvény műsorvezető-házigazdája e sorok írója volt. Igazán felemelő, hosszan tartó vastapsot kiváltó rendezvény részesei lehettünk. **GYULA TV**: <https://youtu.be/2BLIzhLFKq4>

Másnap Debrecenben a **DEMKI**-ben **Orgoványi Anikó** festőművész-költő – az országban korábban már számos helyszínen bemutatott – Hymnus-kiállítását nyithattam meg, a költemény és zenemű születése körüli érdekességeket felvonultató előadás keretében. **Dr. Puskás István** alpolgármester úr köszöntőjét követően pedig a vonós **Trio Consort**, majd **Sol Oriens Kórus**, **Mike Ádám** karnagy vezényletével működött közre. E program is zajos tetszést aratott a hálás hallgatóságnál.

A Kultúra Napi programok január 22-re – a **Magyar Zene Háza** egyéves születésnapjára – első eseménye a Hymnus születése c. előadás volt, melyben **Batta András** Széchenyi-, és Erkel-díjas zenetörténész-igazgató látott vendégül, meglepetés vendégként pedig a Kossuth-Nagydíjas **Mécs Károly** színművészt köszönthettük együtt. A műsort megtisztelte jelenlétével **Gyula Város küldöttsége Dr. Görgényi Ernő** polgármester úr vezetésével.

<https://zenehaza.hu/esemeny/himnusz-200>, <https://port.hu/esemeny/egyeb/himnusz-200-a-nemzeti-fohasz-regeny-es-tortenete-szoban-es-zeneben/event-5958050>

További linkek a Magyar Kultúra Napja kapcsán elhangzott műsorokból:

- Petőfi: Talpig magyar - podcast
<https://open.spotify.com/episode/6OyRh8d63jK5AL7KA7qkxk>
- Klubrádió Klassz <https://www.klubradio.hu/archivum/klassz-2023-januar-18-szerda-2100-30439>
- RTL <https://rtl.hu/fokusz/2023/01/21/200-eves-himnusz-eredeti-kezirat>
- Kultura.hu <https://kultura.hu/a-zenet-a-nep-fele-a-nepet-a-zene-fele-vitte/>
- egy.hu <https://egy.hu/megoszto/kell-e-nekunk-uj-himnusz-112413>
- <https://kultura.hu/ingyenesen-hozzaferheto-a-himnusz-eredeti-hangzo-es-kottaanyaga/>

Március 15-én – három évnyi kényszerű szünet után – Gyulán újra megtarthatuk hagyományos **Történelmi Hangverseny**ünket, melynek fókuszában ezúttal **Petőfi**

Sándor vers-megzenésítései álltak. A délelőttől kora délutánig tartó városi ünnepi program, a koszorúzások, majd a kitüntetések átadását követő – *némiképp kötetlenebb* – hangulatban sikerült a közönséget is bevonni katonadalok, majd **Egressy Béni** megzenésítésében Petőfi Talpra Magyar verse refrénjének a közös megszólaltatásába. Az **Erkel Ferenc Vegyeskar Arany** János, **Bárdos** Lajos és **Kodály** Zoltán megzenésítései mellett természetesen az ünnep témáihoz kapcsolódó blokkot adott elő Erkel műveiből, melyben először hangzott el Petőfi: **Elvonnék én, csak adnának** kórusa **vegyeskari változata Perlaki Attila** karnagy úr átíratában és vezényletével.
<https://www.gyulatelevizio.hu/2023/03/15/igy-unnepeltek-gyulan-marcius-tizenotodiket/>

Május 6-án fájó hirtelenséggel kellett búcsút vennünk **Gerenday Ágnes** karnagytól, Társaságunk Tiszteletbeli Tagjától, a KÓTA Művészeti Bizottsága Elnökétől, több nagynevű kórus vezetőjétől, a kedves Kollégától és Baráttól.
<https://www.parlando.hu/2023/2023-3/ELHUNYT-GERENDAY-AGNES.pdf>

Szent István ereklyéi átvitelének ünnepe volt a következő, az Erkel Ferenc Társaságot is érintő fővárosi esemény, melynek előestjén Pünkösdi Hétfőn nagyszabású Erkel-Beethoven műsort hallhatott a nagyérdemű ezúttal - az államalapító királyunk Szentté avatását kezdeményezőről elnevezett - **Budapest-Kőbányai Szent László Templomban**: <https://www.youtube.com/watch?v=fIvEl6tlkTg>

A két esztendővel korábbi kimaradást bár nem ellensúlyozhatta, de ismét országos nagy sikerrel zajlott a gyulai **Erkel DiákÜnnepek** programsorozata. A kórus kategória zsűrijében két kedves karnagy kollégámmal, **Hraschek Katalinnal** és **Auth Ágnessel** foglalhattunk helyet. A fergeteges hangulatú diák-fesztét követően a szervezők elhatározták, hogy – szakítva az eddigi kétévenkénti hagyománnyal – a jubileumi 30. EDÜ-t 2024 kora nyarán rendezik meg.

A Hymnusz születésének 179. és Erkel Ferenc halálának 130. évfordulóját, vagyis a június 15-i dátumot megelőző és követő hétvégeken több program is kapcsolódott a megemlékezéshez:

A **DUNA Televízió Magyar zenetörténet** sorozata Erkel portréját három epizódban idézte fel, rámutatva nemzeti zeneszerzőnk életpályájának legfontosabb állomásaira:
<https://mediaklikk.hu/video/a-magyar-zene-tortenete-nemzeti-dalaink/>
<https://mediaklikk.hu/video/a-magyar-zene-tortenete-az-opera-1-2/>
<https://mediaklikk.hu/video/a-magyar-zene-tortenete-az-opera-2-3/>

Június 9-én a hagyományos **Erkel Napok** rendezvénysorozat **Budakeszin dr. Győri Ottilia** polgármester vezetésével koszorúzással kezdődött, melyen Társaságunk mellett természetesen részt vettek a város civil szervezetei is, hogy leróják kegyeletüket, kifejezzék hálójukat nemzeti zeneszerzőnk szabadtéri mellszobránál.

Az ezt követő műsorban szintén polgármester asszony mondott ünnepi beszédet, melyet **Bakács Bernadett** tanácsnok – Erkel művészetének napjainkig tartó hatását elemző – gondolatai követték. Zenei szempontból a **Zongor Attila** vezette a **Capo di tutti i Capi Kamarakórus** változatos műsora tette teljessé a programot.

Június 10-én a **Fiumei úti sírkertben** szervezett megemlékezésen és koszorúzáson a **Pesti Zeneakadémia** egykori alapító igazgatója nyugvóhelyénél kései utódja, Batta András zenetörténész – a Zeneakadémia korábbi rektora – mondott friss és újszerű Erkel

portrét rajzoló, nagyívű beszédet. Jelenlétével megtisztelte az eseményt az ezidőtájt hivatalban lévő rektor asszony, **dr. Vigh Andrea** is. <https://lfze.hu/hirek/megkoszoruztak-erkel-ferenc-sirjat-124991>

A Budapesti Filharmóniai Társaság fúvósötöse; **Horváth Bence** és **Nagy Csaba** trombitán, **Leiter János** kürtön, **Szabó Sándor** harsonán és **Adamik Gábor** tubán működött közre; előadásukban Erkel Hunyadi László c. operájából a Marcia, Edvard Grieg - Ballada és végül a Hymnus hangzott el.

Jelen voltak, illetve koszorúztak:

- Erkel Vera az Erkel-család képviselőjében
- Dr. Batta András
- Gyula: Kónya István alpolgármester és Kiss Tamásné önkormányzati képviselő, az Erkel Ferenc Társaság tagja
- Budakeszi: 'Sigmund Bertalan alpolgármester és családja
- a Budapesti Filharmóniai Társaság nevében Tamás Dóra zenekari menedzser
- a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem képviselőjében Vigh Andrea rektor asszony
- a Magyar Kodály Társaság nevében B. Horváth Andrea Társelnök és Puskásné Ispán Franciska
- az Erkel Ferenc Társaságot képviselve Dézsi János alelnök és dr. Krasznai Gáspár
- a Magyar Cimbalom Szövetség nevében Herencsár Viktória elnök
- a gyulai Erkel Ferenc Gimnáziumot képviselve Zámori Ida jelenlegi, és Kovács Ilona volt igazgató, előbbi az Erkel Ferenc Társaság tagja, utóbbi a Gyulai Erkel Ferenc Vegyeskar elnöke
- a gyulai Erkel Ferenc Nonprofit Kft. nevében Szappanos Gábor
- Mosonmagyaróvár képviselőjében dr. Kósa Lajos ny. egyetemi tanár

Batta András beszédét először a **Gyulai Hírlap** jelentette meg teljes terjedelmében, köszönet érte! Röviddel azután a **Zelinka Tamás** szerkesztette **Parlando** internetes Zenepedagógiai folyóirat ezt az eseményt összekapcsolta a neves Széchenyi-díjas zenetörténész - *Társaságunk Tiszteletbeli Tagja* - születésnapj köszöntésével:

https://www.parlando.hu/2023/2023-4/Batta_Andras-Erkel.pdf

Június 16-án Gyulán - ezúttal az **Almásy Kastély Stefánia-szárnyában** - került sor a már-már hagyományosnak tekinthető nyáresti hangversenyre, **Schnöller Szabina** ének-**Fahidi Patricia** hegedű- és **Gál Csaba** zongoraművész közreműködésével. Az eseményen a művészekhez és műsorukhoz kapcsolódó, méltó és méltató köszöntőt mondott Kónya István alpolgármester úr.

<https://www.gyulaihirlap.hu/150105-nyaresti-szerenad-cimmel-rendezett-hangversenyt-az>

Bővebben: <https://www.youtube.com/watch?v=bKUx9Dfn5rw>

Másnap, június 17-én az Almásy Kastély parkjában Erkel egészalakos ülőszobránál tartottunk megemlékezést:

<https://www.gyulaihirlap.hu/32904-megemlekezes-erkel-szobranal-a>

A nyári hónapokat követően a **Nemzeti Örökség Napja** fővárosi rendezvénysorozat keretében szeptember 15-én az újpesti **Megyeri Temetőben** a teljes sírfelújítás után védetté nyilvánították az **Erkel Gyula** leszármazottainak emlékhelyül szolgáló sírhantot. A **Bedő Kata** alpolgármester asszony hathatós támogatásával megvalósult eseményen **Bokor György** a **Magyar Zeneiskolák Szövetségének** elnökségi tagja, a **Hubay Zeneiskola** és **AMI** igazgatójának köszöntőjét követően magam idéztem meg az Erkel család sokrétű, a magyar zenében betöltött műfaj-, és intézmény alapítói szerepét, Erkel Ferenc és muzsikus fiainak legfontosabb tevékenységeit. Az ünnepség az Erkel család részéről a felújítást kezdettől fogva állhatatosan szorgalmazó **dr.**

Bognár Márta, Újpest Városvezetése, az Újpesti Erkel Gyula Zeneiskola és AMI, valamint annak Alapítványa, számos civil szervezet és természetesen Társaságunk koszorúzásával ért véget. Gyulai Hírlap:

<https://www.gyulaihirlap.hu/51423-avatounnepseget-tartottak-az-erkel-leszarmazottak->

Ez az esemény irányította rá a figyelmet e városrészben ismét az **Erkel család** elvitathatatlan szerepére a XIX., majd a XX. század zenekultúrájában, amiről a Parlando részletes beszámolója, azon belül pedig az **Újpest TV** magazin-interjúja szól:

https://www.parlando.hu/2023/2023-6/Somogyvary_Akos-Erkel.htm

Kassai István Liszt-díjas zongoraművész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja az Erkel Ferenc Társaság egyik alapító, napjainkig elnökségi tagja. Az eltelt közel három és fél évtizedben számtalanszor volt vendégművésze Erkel szülővárosának, talán nem túlzás azt mondani; hazajár Gyulára. Nemzeti zeneszerzőnk minden zongoradarabját bemutatta, az erkeli életmű avatott ismerője, s egyben tolmácsolója. Erkel Ferenc 213. születési évfordulóján Őt és művésztársait, Blaga Krisztinát és Klenyán Csabát kértük fel az Erkel-ösztöndíjak átadását követő kiválóan szerkesztett műsorú, nagyszerű hangversenyre. Gyula TV: https://youtu.be/rUoU8BYVg_I

A hétvége további Erkel programjainak – *koszorúzás az Erkel-Emlékháznál, majd az Erkel-téri mellszobornál, kórusmatiné az Almásy Kastélyban* – aktív részese volt a **Szécsényből** érkezett **Erkel Ferenc Vegyeskar Lévárdi Beáta** karnagy vezetésével.

Gyula TV: <https://www.youtube.com/watch?v=8vCQLcMoeuw&t=26s>

Közvetlenül a gyulai esemény után láttuk vendégül két helyszínen az **M5** csatorna stábját, akik Erkel Ferenc személyén túl ezúttal az általa éppen 170 esztendeje alapított Filharmóniai Társaság zenekaráról is érdeklődtek; ebben **Tóth László** elnök úr mondott el érdekességeket az együttes múltjából. Megemlékezés és interjú az M5 csatorna **Librettó** műsorában: <https://www.youtube.com/watch?v=yH5edkZ7twc>

Néhány nappal később november 20-án, a zenekar születésnapján pedig a **Bartók Rádió Évfordulók** című műsorában idéztük meg az elmúlt 170 esztendőt Tóth Lászlóval együtt **Becze Szilvia** kérdései nyomán.

Az Erkel Ferenc Társaság és a **Walesi-Magyar Kulturális Egyesület** szervezésében, **Kőbánya Önkormányzata** támogatásának köszönhetően november 10-13. között Budapesten láttuk vendégül **Adrian Partington**ot, az angol zenei élet egyik meghatározó képviselőjét, aki egy személyben a **BBC Walesi Nemzeti Énekkar** vezető karnagya, a **Gloucester Katedrális** zeneigazgatója és a világ legrégebbi kórus-fesztiváljaként számon tartott **Three Choirs Festival** művészeti igazgatója.

Szombaton nagyszerű teltházás orgonahangversenyt adott a Kőbányai Szent László Templomban, régen nem hallott színeket varázsolva elő a Hangszerek Királynőjéből. A koncerten énekes szólistaként működött közre **Sillo Elizabet**, a Walesi-Magyar Kulturális Egyesület elnöke – aki a meghívás közvetítőjeként és a szervezésben is nagy segítségemre volt – valamint **Ferenczy Orsolya** a Szegedi Nemzeti Vaszy Viktor-díjas szopránja.

Vasárnap délelőtt Partington Mester a **Szent István Bazilikában** annak kórusát (karigazgató: Farkasházy Dávid) és a **Törökbálinti Cantabile Kórust** (karigazgató: Vékey Mariann) vezényelve vett részt a misén, a délután folyamán pedig Batta András látta vendégül és vezette körbe őt a Magyar Zene Házában. Hétfői elutazása előtt a

Marczibányi-téri Kodály Iskola dr. Uherezky Eszter vezette 10-es ének óráját és kórus próbáját látogatta meg.

Adrian Partington annyira megfogta első magyarországi látogatásának úgyszólván minden állomása, hogy – a hűvösnek mondott angoloktól szokatlanul – nem győzte kifejezni az elismerését és háláját a látottak, hallottak; átélt élményei nyomán. Egyaránt lenyűgözte őt a két meghatározó szakrális épület, rendkívüli elismeréssel szólt a Magyar Zene Háza állandó kiállításáról és a hangdómról, a látott énekóráról, majd az azt követő kivételesen igényes, ugyanakkor felszabadultan jó hangulatú kóruspróbáról; Minden helyszínről elmondható, hogy sokáig nem fogyott ki a – valóban érdeklődő, nem udvariassági – kérdéseiből.

A repülőtéren való búcsúzáskor még egyszer megismételte: élete egyik legszebb három napját töltötte Magyarországon. <https://www.youtube.com/watch?v=0NA4O0MpmeQ>

Parlando: https://www.parlando.hu/2023/2023-6/Erkel_Ferenc-Tarsasag.htm

A Budapesti Filharmóniai Társaság jubileumi hangversenyére a **Művészetek Palotájában** került sor három nappal később, november 23-án. A nagy sikerű estet két karmester, **Madaras Gergely** és az olasz **Marco Comin** vezényelte, a műsort Erkel Ünnepi nyitánya indította. Ezt követően **Vajda Gergely** erre az alkalomra komponált Bolond mese - Scherzo zenekarra művének ősbemutatója hangzott el, mely után az együttes másik ikonikus főzeneigazgató-karmestere, **Dohnányi Ernő** Szimfonikus percek Op.36. című darabja következett. Az ünnepi hangversenyt hosszú, hálás taps kíséretében **Antonin Dvořak** e-moll, Újvilág szimfóniája zárta.

A 2023-as esztendő programjainak megvalósulásáért ezúton is kifejezem köszönetemet a **Magyar Művészeti Akadémiának**, **Gyula** és **Budakeszi Város**, valamint **Budapest-Kőbánya**, illetve **Újpest Önkormányzatainak**, a **Nemzeti Együttműködési Alap - Bethlen Gábor Alapítványnak**, **Dr. Batta Andrásnak** a **Magyar Zene Háza** igazgatójának, **Mécs Károly** Kossuth Nagydíjas színművész barátunknak, **Tóth László** elnök úrnak és a **Budapesti Filharmóniai Társaság** tagságának, **Dénes István** Liszt-díjas karmesternek, **Miklósa Erika** Kossuth-díjas operaénekes-műsorvezetőnek, **Becze Szilvia** szerkesztő-műsorvezető asszonynak, a **DUNA Televízió** és az **MTVA M5** csatorna műsorszerkesztőinek és stáb-tagjainak, a **GYULA TV**-nek és **Csiszér Áron** főszerkesztőnek, valamint az **Újpest TV**-nek, **Kun Miklós** igazgató úrnak a Gyulai Várfürdő vezetőjének, **Csányi Valéria** karmesternek, **Kassai István** Liszt-díjas zongoraművésznak, **Schnöller Szabina** ének-, **Fahidi Patricia** hegedű- és **Gál Csaba** zongoraművésznak, **Erkel Tiborné dr. Bognár Mártának**, valamint az **Újpesti Erkel Gyula Zeneiskola** és **AMI**-nak, **Sillo Elizabetnek** a Walesi-Magyar Kulturális Egyesület elnökének, **Mocsár-Pörjés József** főszerkesztőnek és közvetlen munkatársaimnak: **Dézi János** alelnökünknek és **Sós Judit** titkárunknak, **Perlaki Attila** karnagy úrnak, továbbá gyulai és budakeszi partnereinknek, a budapesti **Marczibányi-téri Kodály Iskola** nagyszerű karnagy-tanárainak, a **Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetségében** dolgozó kollégáimnak, különösen **Hraschek Katalinnak** és **Auth Ágnesnek** valamint a hangversenyeinken közreműködő énekes és zenekari **Művész Barátainknak**, végezetül pedig **Zelinka Tamásnak** és az általa szerkesztett **Parlando** Zenepedagógiai folyóiratnak!

Gyula-Budapest, 2023. Adventjén